

Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου (Α' Λυκείου)

Ελληνιστική Εποχή – Τράπεζα Θεμάτων

Α] Ερωτήσεις

1. Ποιο ήταν το σύστημα διακυβέρνησης στα Ελληνιστικά Βασίλεια και ποιες συνέπειες είχε για τον πολίτη;
2. Πώς λειτούργησε η οικονομία του Ελληνιστικού κόσμου;
3. Ποιες αλλαγές παρατηρούνται στην κοινωνία του Ελληνιστικού Κόσμου;
4. Ποια μορφή απέκτησε η ελληνική γλώσσα την Ελληνιστική Εποχή και πού χρησιμοποιήθηκε;
5. Γιατί αναπτύχθηκαν τα γράμματα την Ελληνιστική περίοδο και ποια χαρακτηριστικά είχε η παραγωγή βιβλίων;
6. Σε ποιους λόγους οφείλεται η ανάμιξη θρησκευτικών πεποιθήσεων και η εμφάνιση νέων λατρειών στην Ελληνιστική Εποχή;
7. Η Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου την Ελληνιστική Εποχή εξελίχθηκε σε σημαντικό πολιτιστικό κέντρο. Να τεκμηριώσετε αυτήν την παρατήρηση.
8. Να αναφέρετε τους λόγους για τους οποίους η Πέργαμος εξελίχθηκε σε πολιτιστικό κέντρο της Ελληνιστικής Εποχής.

1

Β] Ορισμοί

- Στωική Φιλοσοφία
- θρησκευτικός συγκρητισμός
- Κοινή ελληνική ή κοινή
- γραμματικοί (Ελληνιστική Εποχή)

Γ] Ερωτήσεις κλειστού τύπου (Σωστό – Λάθος)

		Σ	Λ
1	Η Αλεξάνδρεια ιδρύθηκε από τον Μ. Αλέξανδρο.		
2	Η Αλεξάνδρεια ιδρύθηκε στο Δέλτα του Νείλου από τους διαδόχους του Μ. Αλεξάνδρου.		
3	Η Πέργαμος ήταν πρωτεύουσα των Σελευκιδών.		
4	Η Αθήνα, κατά την Ελληνιστική Εποχή, περιέπεσε σε οικονομικό και πολιτικό μαρασμό.		
5	Η Αντιόχεια έγινε ιδιαίτερα γνωστή κατά τους Ελληνιστικούς χρόνους για τον μεγάλο Βωμό του Διός.		
6	Το κέντρο βάρους του Ελληνικού κόσμου κατά την Ελληνιστική Εποχή μετακινήθηκε ανατολικά.		
7	Το κέντρο βάρους του πολιτικού ενδιαφέροντος κατά την Ελληνιστική Εποχή εστιάζεται στη μητροπολιτική Ελλάδα.		
8	Τα χειρόγραφα της βιβλιοθήκης της Περγάμου ήταν γραμμένα σε παπύ-		

	ρους.		
9	Τα μεγάλα πολιτιστικά κέντρα της Ελληνιστικής Εποχής δημιουργήθηκαν στον ελλαδικό χώρο.		
10	Οι πόλεις της Ελληνιστικής περιόδου ιδρύθηκαν με οργανωμένο πολεοδομικό σχέδιο.		
11	Τετράπολις ονομαζόταν η Αλεξάνδρεια την Ελληνιστική Εποχή, γιατί ήταν διαιρεμένη σε τέσσερις συνοικισμούς.		
12	Την Ελληνιστική Εποχή οι Αιτωλοί και οι κάτοικοι της Αχαΐας οργανώθηκαν σε ομοσπονδίες.		
13	Κατά την Ελληνιστική Περίοδο μερικές περιοχές του ελλαδικού χώρου οργανώθηκαν σε ομοσπονδίες.		
14	Ένα από τα χαρακτηριστικά του Ελληνιστικού κόσμου ήταν η διάδοση του δημοκρατικού πολιτεύματος.		
15	Στους Ελληνιστικούς Χρόνους οι πολίτες διαδραμάτιζαν σημαντικό ρόλο στην άσκηση της εξουσίας.		
16	Οι βασιλείς της Ελληνιστικής Περιόδου συχνά συνεργάζονταν με τα τοπικά ιερατεία και υιοθετούσαν τοπικές λατρείες και δοξασίες.		
17	Κατά την Ελληνιστική Εποχή για την διευκόλυνση των συναλλαγών καθιερώθηκε η γενικευμένη χρήση του περσικού νομίσματος.		
18	Στον Ελληνιστικό κόσμο χρησιμοποιούσαν κοινό νομισματικό σύστημα, κοινή δημοσιονομική πολιτική και κοινό τρόπο συναλλαγών.		
19	Οι βασιλικοί υπάλληλοι κατά τους Ελληνιστικούς Χρόνους ανήκαν στην ανώτερη κοινωνική τάξη.		
20	Την Ελληνιστική Εποχή για διευκόλυνση των συναλλαγών χρησιμοποιήθηκαν μόνο τα περσικά νομίσματα.		
21	Κατά τους Ελληνιστικούς χρόνους για τη διευκόλυνση των συναλλαγών δημιουργήθηκαν τράπεζες και χρησιμοποιήθηκαν επιταγές.		
22	Ο πολίτης των Ελληνιστικών Χρόνων δεν είχε τη δυνατότητα να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην πολιτική ζωή.		
23	Ο αριθμός των δούλων αυξήθηκε στην Αθήνα κατά την Αρχαϊκή Εποχή εξαιτίας των χρεών προς τους ευγενείς.		
24	Το σύστημα διακυβέρνησης των Ελληνιστικών Κρατών ήταν αριστοκρατικό.		
25	Ο Πυθέας ο Μασσαλιώτης πραγματοποίησε τον παράπλου των ακτών του Ινδικού ωκεανού.		
26	Ο Πυθέας ο Μασσαλιώτης έφτασε κατά την Ελληνιστική Εποχή ως το βόρειο άκρο της Αγγλίας.		
27	Η έδρα της Σχολής του φιλοσόφου Επίκουρου ήταν στην Πέργαμο.		
28	Το Μουσείο της Αλεξάνδρειας ήταν ένα οικοδόμημα αφιερωμένο στις Μούσες, όπου δραστηριοποιούνταν πνευματικοί άνθρωποι.		
29	Ο Πολύβιος είναι ο ιστορικός του Πελοποννησιακού Πολέμου.		
30	Ο Πολύβιος ο Μεγαλοπολίτης ήταν ιστορικός της Ελληνιστικής Εποχής.		
31	Πολλοί ποιητές της Ελληνιστικής Περιόδου ήταν πληρωμένοι κόλακες των ηγεμόνων.		
32	Η ποίηση της Ελληνιστικής Εποχής συχνά υμνούσε τα πρόσωπα και τις πράξεις των βασιλέων.		
33	Σύμφωνα με τον Ζήνωνα η ζωή έχει μικρή αξία γι' αυτό ο άνθρωπος πρέπει να είναι αυτάρκης και εγκρατής.		
34	Ο Επίκουρος δίδασκε πώς ο άνθρωπος μπορεί να οδηγηθεί στην ευτυχία κυρίως με την πνευματική απόλαυση.		

35	Τα βιβλία κατά την Ελληνιστική περίοδο κατασκευάζονταν από παπύρους και περγαμηνές.		
36	Σύμφωνα με τον Επίκουρο, η ζωή έχει μικρή αξία, γι' αυτό ο άνθρωπος πρέπει να είναι αυτάρκης και εγκρατής.		
37	Την Ελληνιστική περίοδο ακμάζει η νέα κωμωδία που σατιρίζει την πολιτική ζωή.		
38	Η ποίηση της Ελληνιστικής Εποχής συχνά υμνούσε τα πρόσωπα και τις πράξεις των βασιλέων.		

Δ] Ερωτήσεις κλειστού τύπου (συμπλήρωσης κενών)

3

Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις (δύο λέξεις περισσεύουν): **γλώσσα, Βίβλος, Κοινή, συγχώνευση, αττικός, καθημερινός, Ελληνική.**

Η μορφή της ελληνικής γλώσσας που προέκυψε και διαδόθηκε κατά τους Ελληνιστικούς χρόνους είναι γνωστή ως Κοινή Ελληνική ή απλώς..... Η διαμόρφωσή της οφείλεται στη των ελληνικών διαλέκτων -έχοντας ως βάση την διάλεκτο- στον χώρο της Ανατολής. Η Κοινή Ελληνική χρησιμοποιήθηκε στην επικοινωνία από τον λαό αλλά και από συγγραφείς της εποχής. Αποτέλεσε το όργανο των κηρυγμάτων του χριστιανισμού. Η είναι γραμμένη σ' αυτή τη γλώσσα.

Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις (δύο λέξεις περισσεύουν): **λιμάνι, γραμματικός, σχολιασμός, εμπόριο, έλεγχος, πνευματικός, νησί.**

Η ανάπτυξη της Αλεξάνδρειας οφειλόταν κυρίως στο μεγάλο, γνωστό από το Φάρο, που βρισκόταν στην είσοδό του και το προστάτευε. Μεταξύ των οικοδομημάτων, που διακοσμούσαν την πόλη, ξεχώριζε το Μουσείο και η Βιβλιοθήκη. Το πρώτο ήταν ένα οικοδομικό συγκρότημα αφιερωμένο στις Μούσες, όπου συγκεντρώνονταν άνθρωποι. Στη Βιβλιοθήκη εργάζονταν οι....., άτομα με φιλογική παιδεία, που ασχολήθηκαν με την καταγραφή και τον των κειμένων των αρχαίων συγγραφέων.

Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις (δύο λέξεις περισσεύουν): **Ελευσίνιος, Σάραπης, Πλούτωνας, συγκρητισμός, Διονυσιακός, συγχρονισμός, Πτολεμαίος.**

Κατά τους Ελληνιστικούς χρόνους, εκτός από τις παραδοσιακές λατρείες, επικράτησαν κυρίως λατρείες με μυστηριακό χαρακτήρα, όπως τα μυστήρια, οι τελετές και τα μυστήρια της Ίσιδας, του Μίθρα και της Κυβέλης. Παράλληλα, δημιουργήθηκαν και καινούργιες, όπως συνέβη με τη λατρεία του Τη λατρεία του επέβαλε στην Αίγυπτο ο, και αργότερα (3ος αι. π.Χ.) έγινε αποδεκτή σε πολλές πόλεις του ελλαδικού χώρου και σε νησιά του Αιγαίου. Η τεχνητή αυτή συνένωση ποικίλων θρησκευτικών δοξασιών και η διαμόρφωση νέων λατρειών είναι γνωστή με τον όρο θρησκευτικός

Ε] Ερωτήσεις κλειστού τύπου (πολλαπλής επιλογής)

Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

Την Ελληνιστική Εποχή τα μεγάλα διοικητικά, οικονομικά και πολιτιστικά κέντρα του Ελληνισμού βρίσκονταν:

- α. στη μητροπολιτική Ελλάδα.
- β. στη Μακεδονία.
- γ. στη νότια Ιταλία.
- δ. στην Ανατολή.

Την Ελληνιστική Εποχή διοικητικά, οικονομικά και πολιτιστικά κέντρα του ελληνισμού αποτέλεσαν οι πόλεις:

- α. της μητροπολιτικής Ελλάδας.
- β. της Ιωνίας.
- γ. της Ανατολής.
- δ. της Μακεδονίας.

Το σπουδαιότερο εμπορικό και πνευματικό κέντρο της Ελληνιστικής περιόδου ήταν:

- α. η Αντιόχεια.
- β. η Αλεξάνδρεια.
- γ. η Πέργαμος.
- δ. η Αθήνα.

Την Ελληνιστική περίοδο τα κτήρια προβάλλουν το μεγαλείο:

- α. των χριστιανών.
- β. των πόλεων-κρατών.
- γ. των καλλιτεχνών.
- δ. των ηγεμόνων

Την Ελληνιστική περίοδο τα κτήρια προβάλλουν το μεγαλείο:

- α. των ηγεμόνων.
- β. των πόλεων-κρατών.
- γ. των καλλιτεχνών.
- δ. των θεών.

Την Ελληνιστική Εποχή καταφεύγουν στις μεγαλουπόλεις για καλύτερη τύχη:

- α. οι δούλοι.
- β. οι γηγενείς εργάτες και μικροκαλλιεργητές.
- γ. οι δουλοπάροικοι.
- δ. οι έμποροι και βιοτέχνες.

Ο πάπυρος χρησιμοποιούνταν ως γραφική ύλη:

- α. στην Αίγυπτο.
- β. στην Πέργαμο.
- γ. στην Αντιόχεια.
- δ. στην Αθήνα.

Η Αλεξάνδρεια κατά την Ελληνιστική Εποχή ήταν γνωστή για:

- α. τον Βωμό του Διός.
- β. το Μουσείο και τη Βιβλιοθήκη της.
- γ. την παραγωγή περγαμηνών.
- δ. την οργάνωσή της σε τέσσερις συνοικισμούς.

Την Ελληνιστική περίοδο ιδρύθηκαν και αναπτύχθηκαν οι παρακάτω πόλεις:

- Α. Πύλος, Ορχομενός, Τίρυνθα.
- Β. Κωνσταντινούπολη, Ρώμη, Νικομήδεια.
- Γ. Αθήνα, Σπάρτη, Κόρινθος.
- δ. Αλεξάνδρεια, Αντιόχεια, Πέργαμος.

Η μορφή της ελληνικής γλώσσας που προέκυψε και διαδόθηκε κατά τους Ελληνιστικούς χρόνους οφείλεται:

- α. στη συγχώνευση της ιωνικής και της αττικής διαλέκτου.
- β. στην επικράτηση της δωρικής διαλέκτου.
- γ. στην επικράτηση της αττικής διαλέκτου.
- δ. στη συγχώνευση των ελληνικών διαλέκτων με βάση την αττική διάλεκτο.

Ο Πολύβιος ο Μεγαλοπολίτης στο ιστορικό του έργο ασχολήθηκε με τους λόγους:

- α. που οδήγησαν στον Πελοποννησιακό Πόλεμο.
- β. που οδήγησαν στους Περσικούς Πολέμους.
- γ. της επικράτησης των Ρωμαίων.
- δ. της επικράτησης των Μακεδόνων.

Στωική φιλοσοφία ονομάστηκε η φιλοσοφική σκέψη:

- α. του Αριστοτέλη.
- β. του Πλάτωνα.
- γ. του Ζήνωνα.
- δ. του Επίκουρου.

Το σύστημα διακυβέρνησης στα Ελληνιστικά Βασίλεια ήταν:

- α. το ολιγαρχικό.
- β. η απόλυτη μοναρχία.
- γ. μια μορφή βασιλείας που περιοριζόταν από βουλή.
- δ. η τυραννίδα.

Η Βίβλος είναι γραμμένη:

- α. στην ιωνική διάλεκτο.
- β. στη δωρική διάλεκτο.
- γ. στην Κοινή ελληνική.
- δ. στην αττική διάλεκτο.

Ο Πολύβιος ο Μεγαλοπολίτης στο ιστορικό του έργο ασχολήθηκε με τους λόγους:

- α. που οδήγησαν στον Πελοποννησιακό Πόλεμο.
- β. που οδήγησαν στους Περσικούς Πολέμους.
- γ. της επικράτησης των Ρωμαίων.
- δ. της επικράτησης των Μακεδόνων.

Ο σημαντικότερος ιστοριογράφος της Ελληνιστικής Εποχής ήταν:

- α. ο Ξενοφών.
- β. ο Ηρόδοτος.
- γ. ο Πολύβιος.
- δ. ο Θουκυδίδης.

Οι γραμματικοί στην ελληνιστική Αίγυπτο ασχολούνταν με την :

- α. καταγραφή και σχολιασμό κειμένων αρχαίων συγγραφέων.
- β. καταγραφή σε παπύρους των έργων των φαραώ.
- γ. καταγραφή του εθιμικού δικαίου.
- δ. κατάρτιση του προϋπολογισμού του κράτους.

Την Ελληνιστική Εποχή καταφεύγουν στις μεγαλουπόλεις για καλύτερη τύχη:

- α. οι δούλοι.
- β. οι γηγενείς εργάτες και μικροκαλλιεργητές.
- γ. οι δουλοπάροικοι.
- δ. οι έμποροι και βιοτέχνες.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Θάνος Σταυρόπουλος – φιλόλογος, MSc.
thanosstavropoulos@yahoo.gr